

LA CAMPANA DE GRACIA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

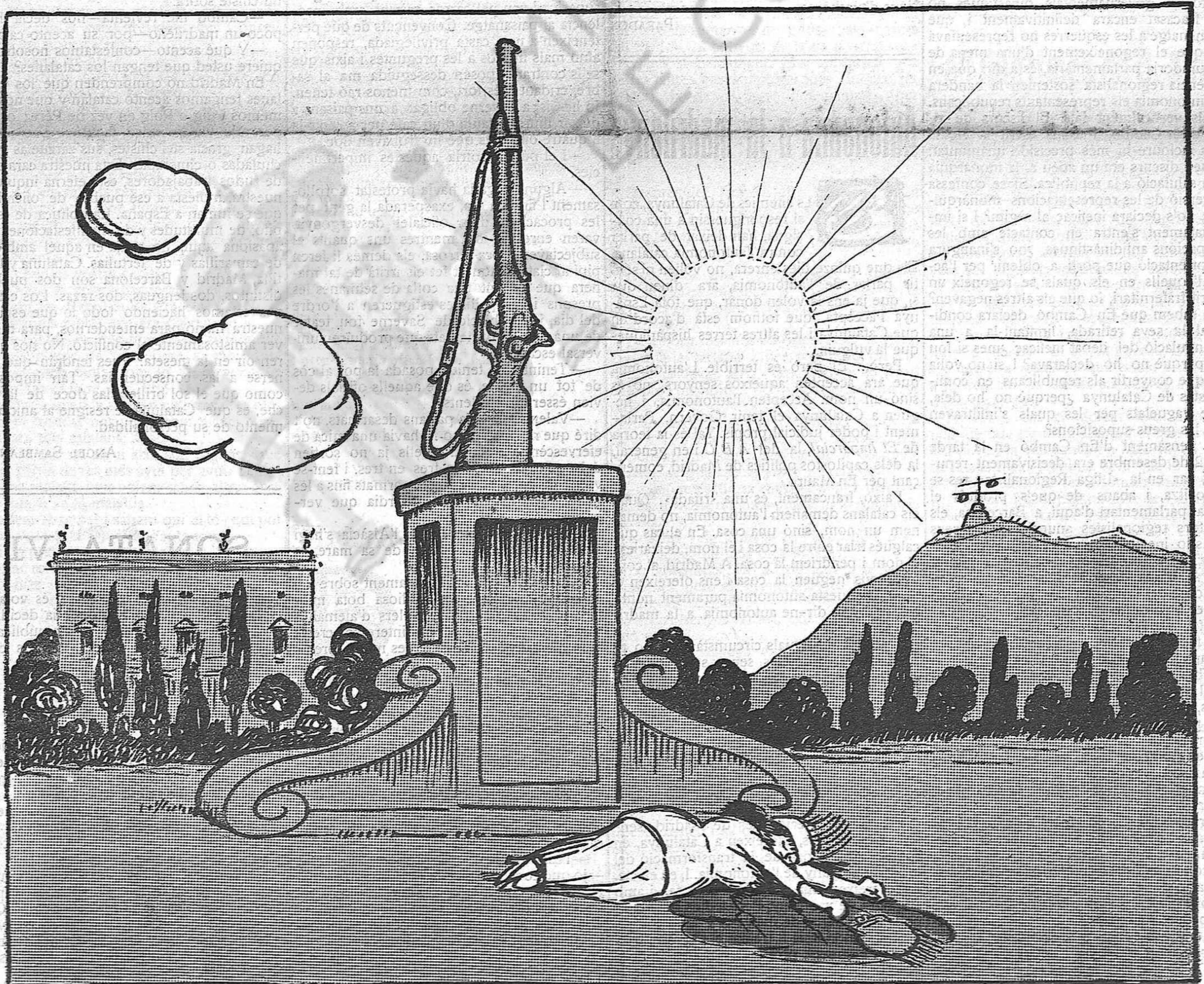
DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELEFONO A 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fóra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

La consabuda nota del Govern

«El orden y la tranquilidad están garantidos en Barcelona»

Avui

Avui, catalans, pot ésser un dia de glòria perdurable per a Catalunya. Avui pot quedar resolt, en el sentit de la llibertat, el nostre problema nacional. La data del 21 de desembre del 1918 pot restar per sempre més en la nostra història com una data daurada que marqui la fi d'un període històric i el començament d'un altre període, ple d'esperances i de clarors.

I és que avui es reuneix l'Assemblea de la Mancomunitat amb els representants parlamentaris de Catalunya. En aquesta reunió solemne ha d'ésser tractat el problema de la autonomia. Però haurà d'ésser tractat en tal forma, que s'acabin els ajornaments i la qüestió plantejada sigui resolta.

Perquè ve el dia—serà verament el dia d'avui?—de resoldre la qüestió catalana, i no ja solament de tractar-ne una vegada més. Resoldre la qüestió de Catalunya: heu's aquí la tasca històrica de l'Assemblea catalana que avui es reuneix. I com s'ha de resoldre aquesta qüestió? «De totes maneres!». Aquestes paraules d'En Cambó, pronunciades en la conferència del Teatre del Bosc, les ha fet seves tota Catalunya.

Avui, catalans, avui pot ésser un gran dia...

En Cambó i la República

No, no fórem clarividents. Les paraules fermes, concretes, proclamant havien fracassat les forces governamentals del règim davant de Catalunya i l'afalac a les esquerres com les úniques que no hi veuen incompatibilitat entre la llibertat de Catalunya i la unitat espanyola, no entranyaven cap evolució. El senyor Cambó, altra volta caigut en infidelitat, ens diu ara que les forces governamentals dinàstiques no han fracassat encara definitivament i que l'homenatge a les esquerres no representava més que el regoneixement d'una mena de procuradoria parlamentària, és a dir: que en l'absència regionalista sostenien la bandera de l'autonomia els representants republicans.

Fals, verticalment fals. El discurs de comiat d'En Cambó, fou fins escrit la vigília per a incloure-hi més precisió i unanimitat, i aquell discurs era un adéu a la monarquia i una salutació a la república. Si se confessa l'adversió de les representacions monàrquiques, no's declara ineficàç al règim? I si immediatament s'entra en contacte amb les agrupacions antidinàstiques, ¿no s'inaugura una orientació que porti a obtenir per l'acció d'aquells en els quals se regoneix un esperit fraternalitari, lo que els altres negaven? Ja, ja sabem que En Cambó declara condicional la seva retirada, limitant-la a una extrangulació del debat ineficàç ¿mes si fou així, perquè no ho declarava? I si no volia més que convertir als republicans en comissionistes de Catalunya ¿perquè no ho deia, sense vaguetats per les quals s'infiltraven totes les greus suposicions?

El pensament d'En Cambó en la tarda del 12 de desembre era decidivament republicà, car en la «Lliga Regionalista» res se improvita, i abans de que's produís el comiat parlamentari d'aquí, a Barcelona, els directores regionalistes anunciaven als seus íntims lo inevitable d'una actuació republicana. En Cambó després rectificà per dugues pors, la d'una deserció dels elements conservadors del seu partit, i la d'ésser desbordat per un alçament republicà.

Catalunya és nacionalista, indubtablement, però tant com nacionalista republicana. Fora de Barcelona, la «Lliga» no té cap força respectable, i encara aquí, la conserva per l'especial disposició dels partits polítics, perquè molts, molts republicans la voten per a que no's perdin les essències catalanistes que avui no tenen—cal confessar-ho—altre acceptació electoral que la «Lliga». Però identificats catalanisme i republicanisme davant la dinastia unitària, la «Lliga» perdria la seva hegemonia.

Per això En Cambó persisteix en la seva neutralitat davant dels règims polítics, i persistirà en ella impolíticament. Avui, en la Mancomunitat pressentim que's produirà la separació de les dues idealitats; En Cambó, emportat per la seva miopia espiritual que li impedeix veure més enllà de l'hora immediata, insistirà en el seu catalanisme epicèn, subordinant Catalunya al seu prurit de «jon-

gleur» polític i a la seva defensiva partidista. No comprendrà que la unanimitat republicana de Catalunya, —i si no vol En Cambó un republicanisme explícit, podria sostenir al menys un anti-dualisme oportunista— sostinguda per les esquerres a les quals ell mateix consagra vestals de l'autonomia, seria la força més eficient que hauria tingut fins ara Catalunya.

Els republicans hem de constituir la guardia imperial de Catalunya, saltant per damunt d'En Cambó i de la «Lliga Regionalista». Pensem que l'hora decisiva de Catalunya és també la nostra. El pensament d'En Salmeron apoiant-se en la Solidaritat Catalana per a remoure a Espanya, ressucita, mes, aquesta vegada, sense les ingrates confusions d'aleshores.

PARADOX

Autonomia a la madrilenya

ls enemics de Catalunya, com si responguessin a una consigna, han deixat de parlar contra l'autonomia catalana.

Els que quinze dies enrera, no volien ni sentir parlar de l'autonomia, ara diuen que sí, que ja ens la volen donar, que tota Espanya l'accepta, que tothom està d'acord en que Catalunya i les altres terres hispàniques que la vulguin...

Però... El però és terrible. L'autonomia que ara accepten aqueixos senyors, no és sinó un nom. Accepten l'autonomia, i neguen a Catalunya el tenir Govern, Parlament i poder judicial propis. Tal és la teoria de *El Imparcial*, la del ABC i en general, la dels capitosos polítics de Madrid, començant per En Maura.

I això, francament, és una «rifada». Quan els catalans demanem l'autonomia, no demanem un nom, sinó una cosa. En el cas que calgués triar entre la cosa i el nom, deixariem el nom i pendriem la cosa. A Madrid, al contrari, ens neguen la cosa i ens ofereixen el nom. D'aquesta autonomia purament nominal, podríem dir-ne autonomia a la madrilenya.

A fe que les actuals circumstàncies no es presten a fer brometes sense solta, com la que han començat a Madrid amb això de l'autonomia. Catalunya ha dit clarament el que vol, i de Madrid envien una contesta tota plena de paraules i buida de fets. El document amb que el Govern del comte de Romanones ha contestat a la demanda de Catalunya, vé a ésser, en aquests moments, com si ens haguessin enviat un full de paper blanc dins una carta.

Els polítics i periodistes de Madrid, sentint-se generosos, ofereixen a Catalunya, en aquesta gran hora de la transformació del món, el xampany de l'autonomia. I, en efecte, ens ofereixen una ampolla, amb tap i amb etiquetes de xampany. Però a dins de la ampolla hi ha aigua de malves.

Si a l'autonomia li treiem el Govern propi, el Parlament propi i el poder judicial

propi, què queda? No en queda res, com no sigui el nom, l'etiqueta. Aqueixa mena d'autonomia no la coneix ningú, ni existeix en lloc del món, ni en parla cap llibre. I si és aqueixa autonomia la que a Madrid volen oferir-nos, que s'esperin fins el dia 28 d'aqueix més, diada dels Innocents, que és dia de fer bromes i de riure. Per més que potser els que ara volen riure, inconscients de la gravetat de la situació actual, trigaran ben poc a plorar...

FULMEN

Un fet històric

un amic nostre que té un negoci de vins a Saverne i ha corregut tota l'Alsàcia, li exposàvem aquests dies la nostra estranyesa de que, amb mig segle de dominació, no hagués sapigut Alemanya germanitzar aquell troç de terra francesa, mentres Anglaterra als pocs anys de la guerra anglo-boer trobava en el Transvaal un apoi eficaç en la lluita contra els imperis centrals.

—No és estrany,—ens respongué aquest nostre amic.—Els anglesos tracten als pobles que depenen d'ells com un bon pare als seus fills i els alemanys, emmetzinats pel orgullós militarisme prussià, tracten als pobles que tenen sotmesos com un mal amo als seus esclaus. Es precis haver viscut a l'Alsàcia per a comprendre l'odi que desperta la conducta, brutalment estúpida, dels militars.

—Sense excepció?

—Són tan raríssimes que no val la pena de tenir-les en compte. Creuen que són gent superior i van pel carrer mirant amb insolència al paisanatge. Convençuts de que perteneixen a una casta privilegiada, responen amb mals modos a les preguntes i així que se'ls contraria, posen desseguida ma al sobre, cridant més fort, com menys raó tenen. Jo he vist a Saverne obligar a uns paisans a deixar lliure la taula d'un cafè per a cedir-la a quatre oficials que no trobaven lloc.

—I el públic sofria aquestes impertinències?

—Alguna vegada havia protestat sorollosament i fins un dia, exasperada la gent per les procacitats d'un oficial desvergonyat, varen enrotllar-lo i, mentres uns quants el subjectaven boca-terrosa, els demés li feren pipí al clatell. Aquest fet els irrità de tal manera que durant una colla de setmanes les presons i les pallisses estigueren a l'ordre del dia, i la població de Saverne fou teatre de una pila de brutalitats que produïren universal escàndol.

—Tenint com tenien posada la por al cos de tot un poble, és que aquells oficials devien ésser molt valents.

—Valents? Contra paisans desarmats, no't diré que no. Encara no hi havia una mica de efervescència en contra d'ells ja no sortien dels quartels sinó de tres en tres, i fent-se voltar de parelles de soldats armats fins a les dents. Prou tenien més cobardia que vergonya!

—Així, comprenem que l'Alsàcia s'hagi alegrat de tornar als braços de sa mare, la França.

—Lo que festejà xardorosament sobre tot, és el sentir-se lliure de la odiosa bota militar prussià. Malgrat els milers d'alemanys casats amb alsacians, els interessos creats pels alemanys a l'Alsàcia, les mides preses contra la llengua francesa i la tasca germanitzant dels empleats alemanys enviats expressament a n'aquella hermosa terra, la patriòtica Alsàcia ha odiat sempre amb tota la força del seu esperit a l'orgullosa Alemanya que en lloc de atreure-la donant-li llibertats, volia tenir-la junyida a un jou odiós i repugnant.

—Així comprenem perfectament que, després de mig segle d'esclavatge, l'Alsàcia, festegi la seva lliberació vestint-se de festa i cantant *La Marsellesa*.

—I especialment,—remarcà el nostreamic,—jo que conec les ciutats de Alsàcia sé l'alegría que hauran tingut al veure els seus carrers nets de l'odiosa presència de aquells mostatxos kaiserians, aquells sabres fatxenders i aquells esguards insultadors.

JEPH DE JESPU

Volem...

EMEMOS que lo de la autonomia no se va a poder arreglar. Con los castellanos no hay modo de entenderse. Son sordos que no quieren oír. Van bien en el machito, y no hay quien los desmonte o apee; hacen de muelas, es decir, de mole que aplasta y no quiere convertirse en grano.

A Madrid le va pistonudamente con el régimen monárquico y centralista. Es una ciudad parasitaria, artificial, sin vida propia, y el día que deje de ser corte y capital de las Españas, devendrá un inhabitable villorrio, quedará convertido en un arroyo Abroñigal y tendrá menos importancia que Porcuna o que Villacanejos la de los melonés.

A Madrid todo le va bien. Nunca se le pierde la cosecha. Lo mismo le importa que llueva como que truene. El árbol del presupuesto siempre florece y fructifica. Los canales que vierten sus chorros anchos en la Puerta del Sol nunca se ciegan. Cuando la vena líquida adelgaza, Madrid envía sus legiones de cobradores y de recaudadores a las devastadas provincias a sondear y a ahondar los pozos, a arramblar con las últimas roeduras de las escurridas gavetas.

Madrid no quiere la autonomía. Fuera eso cerrarse el grifo, echar la llave a la despensa que a uno le nutre, apretar los cordones de la bolsa a la que hay que meter mano a cada momento.

Madrid no quiere renunciar a su posición ventajosa, a su vida regalada y muelle, al mandar desaforado y a ese ordenar a rajatabla que aquí se llama gobernar.

A las demandas de Cataluña no se oponen razones. Para qué? En la real gana basta. En un chiste sobra.

—Cambó me revienta—nos decía hace poco un madrileño—por su acento catalán.

—V qué acento—contestamos nosotros—quiere usted que tengan los catalanes?

En Madrid no comprenden que los catalanes tengamos acento catalán y que nos llamen Puig o Roig en vez de Pérez o López. No comprenden tampoco que no nos hagan gracia sus chistes, sus zarzuelas y sus chuladas o chuscadas. Esta nuestra cara seria de rudos trabajadores, esta eterna inquietud nuestra, molesta a ese pueblo de oficinistas que se fuman a España. La política de estrepito, de multitudes y de manifestaciones que apasiona aquí, no cuaja en aquel ambiente de carrarillas y de tertulias. Cataluña y Castilla, Madrid y Barcelona son dos pueblos distintos, dos lenguas, dos razas. Los catalanes estamos haciendo todo lo que está en nuestra mano para entendernos, para resolver amistosamente el conflicto. No nos quieren oír en la meseta? Pues tendrán que atenderse a las consecuencias. Tan imposible como que el sol brille a las doce de la noche, es que Cataluña se resigna al aniquilamiento de su personalidad.

ANGEL SAMBLANCAT

SONATA VI

AIXÒ no és corre, és volar. I cap a l'autonomia decididament i envers la república de segur, volem tots els catalans.

Ja! ja! ja!

El Govern, potser amb la més bona fe del món, ens torna a dir:

—Espereu.

Però, En Romanones i els seus obliden que d'esperar ja en tenim prou; que ja semblem aquell acreedor a qui el deutor el troba i li toca l'espatlla i amoixant-lo li diu:

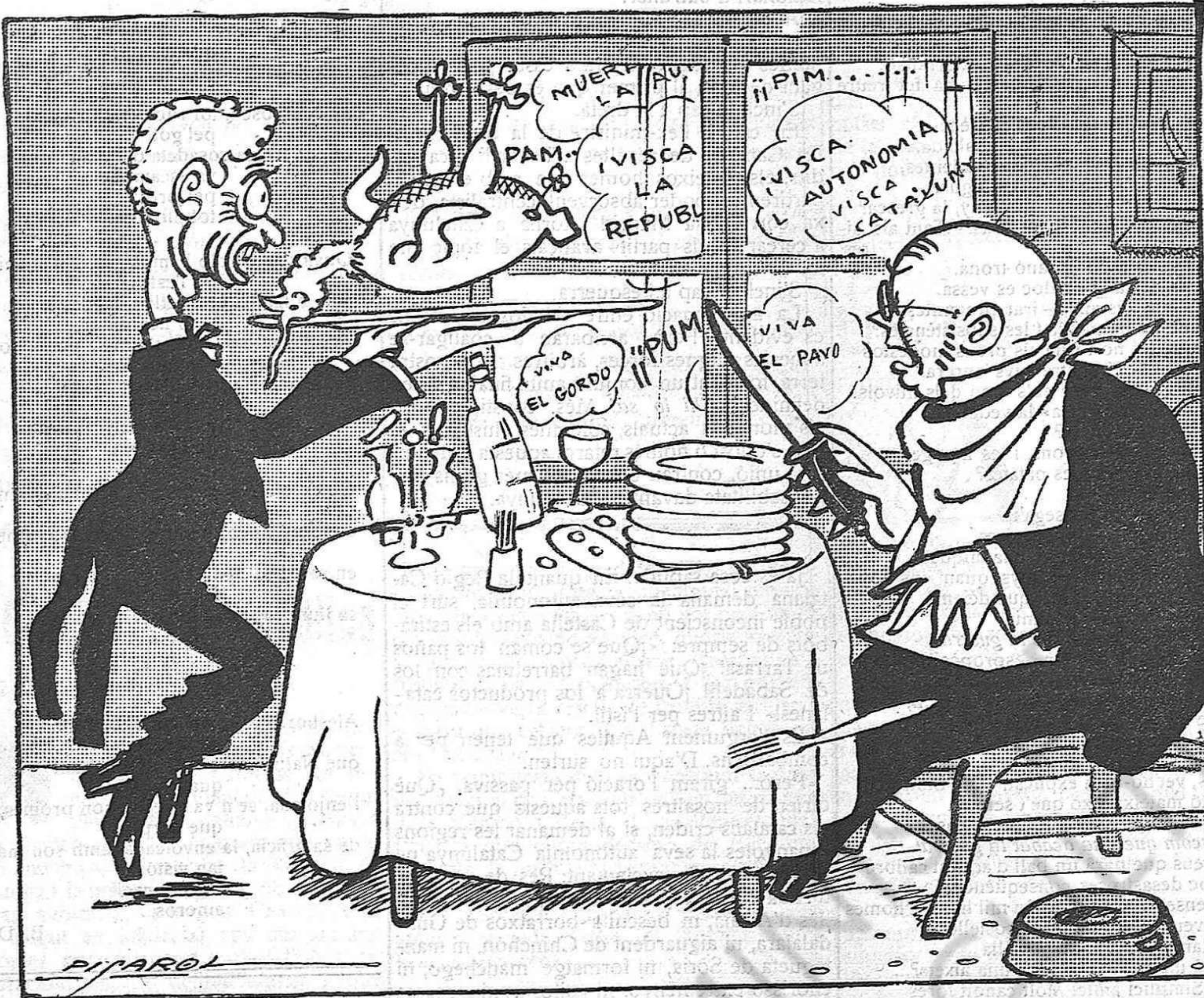
—Ola, amic. Vostè no sap lo que agraeixo sa paciència. Ja pagaré, no m'oblido de son deute...

I això avui i demà i l'altre.

L'acreedor (Catalunya, nosaltres) va aguantant. Tirar-lo als tribunals hauria estat perdre, ell tenia valedors i nosaltres no. Què fer? Lo dels moros, esperar-se assegut davant la tenda a que passi el cadàver del enemic. I els cadàvers dels enemics han passat,

El moment

—Veiam, veiam si encara no'm deixaran menjar el gall en santa pau...

Visca Catalunya!... Abaix el sabre!... Visca la República!... Morí el centralisme!... Visca la Autonomia!

Aquest és, per ara, tot el desvari del nostre poble en els moments de la febre alta.

Després vé el metge en forma de autoritat... i garrotada!...

Però tant va el cantí a la font...

S'han reunit les joventuts jaumines de tot el plà de Barcelona per a parlar de la formació pròxima de un «Quartel General dels Requetès».

Veritat és que hi feia molta falta.

Ara podran variar la lletra d'aquella popular cançó tant poca-solta:

«Soldado soy dels carques
y estoy en el Cuartel...»

Les desgràcies ocorregudes aqueixos dies per culpa de lo que s'ha acordat dir-ne «nerviosisme de la força pública», obliguen a fixar la atenció sobre un punt especial: la manca de pietat que's nota en el veïnatge quan la policia o qui sigui dona una càrrega «de bruto» pels nostres pacífics carrers.

Quan per les Rambles, per un passeig, per una via pública qualsevol s'inicien corredices a conseqüència de les càrregues policiaques, les porteres de les cases i els botiguers s'apressen a tancar les portes i els pacífics vianants se troben impossibilitats de aixoplugar-se. Això és senzillament ajudar a la policia; això és cooperar a la tasca odjosa dels matalassers; i això no és humanitari, ni és pietós, ni està bé.

Les portes, pel contrari, en aqueixos temps de bestiesa governativa i de inconciència política deuen estar obertes per a tot-hom i cada casa deuria ésser un refugi per al pacífic ciutadà. S'evitarien així moltes desgràcies.

Enorme preocupació ha produït a tots els espanyols la soptada visita d'En Romanones an En Wilson.

Què si serà per això, que si serà per allò; tot-hom hi diu la seva.

Nosaltres estem en el secret.

En Wilson ha cridat al il·lustre President de Espanya per a dir-li:

—No temeu pas per la vostra coixera!... Jo em comprometo a fer-vos anar dret.

Val a dir que resulten pintoresques les nostres Rambles, durant les tumultuoses hores de la nit.

De vuit a deu, que sembla que hauria d'ésser l'hora de la calma, l'hora de sopar, comencen a afluir al popular passeig gent de tota mena, uns d'aquí, altres forasters, uns vestint trajes llampanis i duent armes de totes mides, altres sense armes però amb els nervis en tensió,... fins alguna barretina ha començat ja a sortir en aquella hora.

I un hom, al contemplar tot allò, recorda sense volguer una data: 1640.

Per a que la suggestió sigui més ferma, de tant en tant pugen al cel les tristes notes de «Els Segadors».

Sinó que ara van acompanyades del cant de La Marsellesa, que és garantia d'èxit.

En una conferència donada a l'Ateneu Enciclopèdic Popular, el conegut escriptor socialista Fabra Ribas ha declarat la conveniència de que el partit obrer ajudi amb totes les seves forces a l'implantació de l'Autonomia Catalana. Això ja està més bé.

Podria ésser que, de la reunió de parlamentaris anunciada per avui, se'n despreguessin greus aconteixements que obllguessin al poble a llençar-se al carrer.

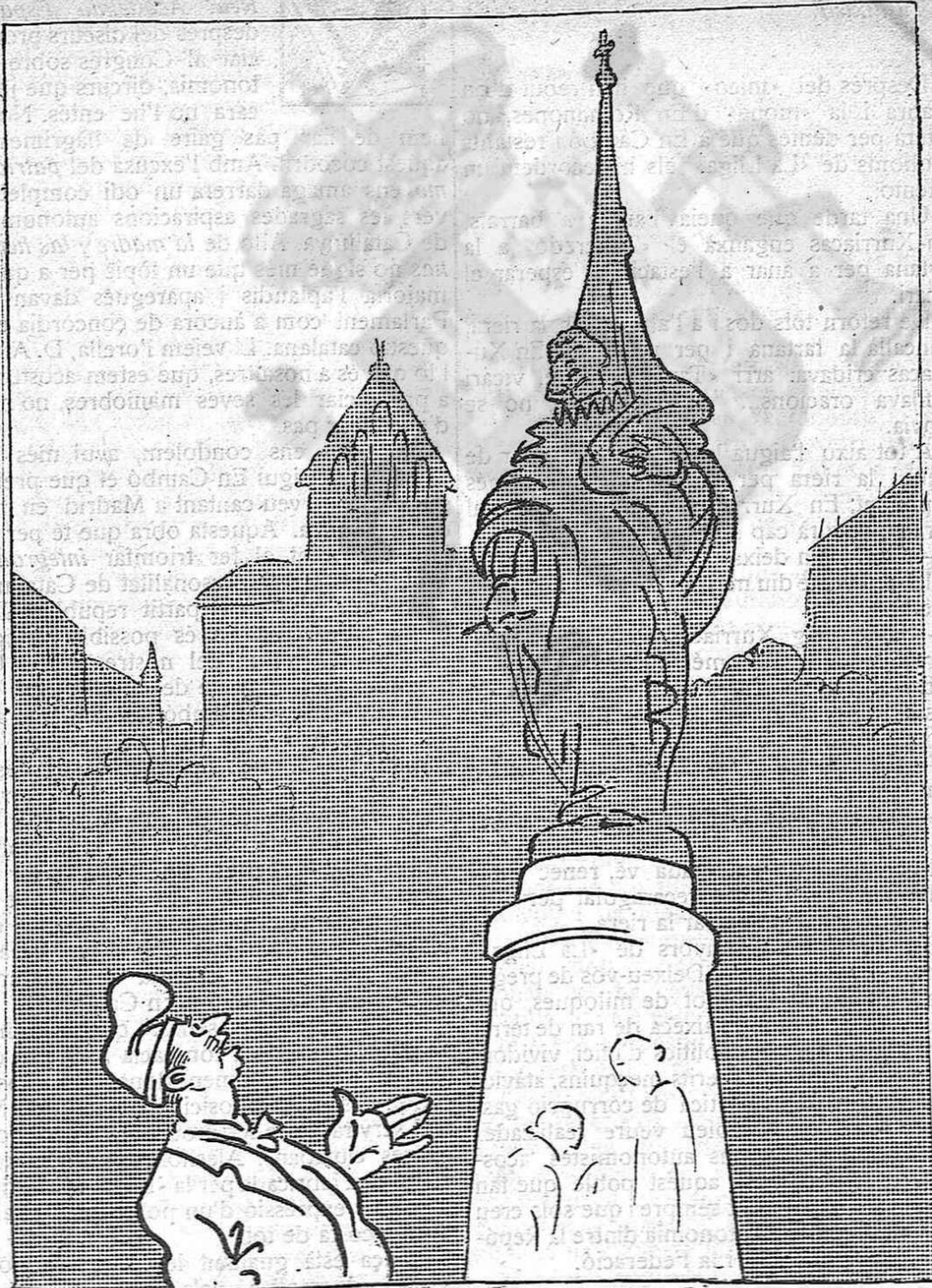
Dels nostres no en dubtem gens.

Però En Cambó que no creu massa en la temeritat—diguem-ne valentia—dels seus, podria mentrestant enviar an En Wilson, còpia del plesbiscit dels Ajuntaments demanant la Autonomia.

Val més sangrar-se en salut que dessangrar-se inútilment.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

L'hora enguniosa

—No'n passi ànsia, senyor Rafel. Si arribés el cas — Déu no ho vulgui — sabriem portar-nos dignament.

res, defensant amb coratge l'obra del Dret i de la Llibertat. Aquesta serà l'empenta més gran per a Catalunya.

Entre tant, nosaltres quedem aquí per a sumar-nos al moviment que s'inicia quan es tracti d'exigir, en un moment donat, lo que no se'ns pot negar.

FERMÍ PALAU CASELLAS

No sabem si continuen els oferiments d'armes als botiguers i burgesos de tota mena, amb motiu de formar-se la guàrdia cívica iniciada per una autoritat contra el bolxeviquisme.

Després del valent discurs d'En Cambó i amb el giro que han pres les coses, no estaria mal que seguissin repartint permisos per a us d'arma... i amb el permís un fusell a cada veí. Aleshores sí, que... la tindriem armada!...

Com els passa a molts malalts, que a determinades hores del vespre se'ls carrega la temperatura, de vuit a deu de la nit el nostre poble esdevé enfebrat.

La seva febre és patriòtica i es manifesta amb crits de joia i exclamacions estentòries:

D'aquí pocs dies sortirà el molt popularíssim

ALMANAC

DE

La Campana de Gràcia

per a l'any 1919